

tilstede. Dette er almindelig anerkendt, og dersom Staten stod som Forvalter af disse Stiftelsers Midler, burde dette Princip ogsaa her hævedes, men der er gjort den Erfaring, at man ingenlunde er gaaet saaledes frem. De Kasser, hvorom der her er Tale, have ikke saaledes været holdte ude fra hverandre, men der er blevet overført Udgifter fra den ene til den anden, og denne Fremgangsmaade er bleven anerkendt, om ikke fra alle Sider, saa dog nogenlunde almindeligt. Det har været anerkendt fra Regeringens Side, det har været anerkendt fra Rigsdagens Side, og det foreligger i en udtrykkelig Form i en Betænkning fra Finansudvalget i Samlingen 1864—65, hvori der findes følgende Sætning, som jeg med den ærede Formands Tilladelse skal oplæse: „Udvalget har forøvrigt ligesaa lidt som Ministret nogen Betænkning ved at anvende Overfludet“ — her er Tale om Soro Academiets Overflud — „til Løstelse af Statskassens Byrder“. Disse Udtryk mødte ganske vist en stærk Modstand navnlig fra et æret Medlem, der sidder tæt ved mig (Wille), men de bleve dog almindelig anerkendte her i Thinget. (Modsigelse af Wille.) Der blev dog tilsfald dengang vedtaget et Forslag, som gik ud fra denne Forudsætning. Naar det altsaa ikke kan anerkendes, at Staten staaer som Forvalter af disse Stiftelsers Midler, staaer den anden Betragtning tilbage, nemlig at Staten maa ansees som Eier af disse Midler, det vil sige, staaer som Repræsentant for dem, og anerkender man dette, forekommer det mig at være indlysende, at en fornuftig Bestyrelse, naar der er Spørgsmaal om Midler, som ere samlede paa forskjellige Steder, maa gaae ud paa at simplificere Bestyrelsesmaaden saa meget som muligt. Spørgsmaalet faaer da kun en ganske formel Betydning, forsaavidt det kun dreier sig om Maaden, hvorpaa Regnskabsvæsenet skal føres. Forsaavidt man har sagt, at der i den Posteringsmaade, som hidtil har været brugt, har været en Hindring for Bevillingsmyndighedens Indgriben i disse Forhold, kan jeg ikke i og for sig anerkende dette, thi alle disse Forhold have hidtil ligget under Bevillings-

myndigheden og have været optagne paa Finansloven, saaledes at der altsaa ingen Udgift har kunnet gjøres fra den ene eller den anden Kasse uden Bevillingsmyndighedens Samtykke, men der kan alligevel ligge en Hindring for Bevillingsmyndighedens Indgriben i disse Kassers Forhold derved, at de fremtræde som særlige Kasser, og det er ogsaa med Hensyn til dette Punkt, at Modstanden egentlig er kommen frem imod at inddrage Kasserne. Det, som har givet mig Anledning til idag at omtale hele dette Spørgsmaal, er navnlig en Ytring, der igaar blev fremført af den høitærede Minister, og som just indeholdt, hvad jeg troer er den væsentligste Anke fra hans Side imod Forslaget. Anken var nemlig den, at man ikke har den Tillid til Bevillingsmyndigheden, at man med fuld Tryghed vil overlade den Raadigheden over disse Midler i den Udstrækning, som vil finde Sted, naar de alle inddrages i en eneste Beholdning. Jeg troer inidertid, at Erfaringen i de nærmest tilbagelagte Aar ingenlunde berettiger til en saadan Mistillid, thi naar man sammenligner, hvad der tidligere under de absolute Kongers Regimenter er blevet anvendt til disse Formaal, med hvad der er blevet anvendt dertil, efterat de nye Forfatningsforhold ere gjennemførte, troer jeg rigtignok, man vil komme til det Resultat, at der under den sidstnævnte Tilstand er blevet anvendt ganske anderledes store Midler dertil end tidligere. Jeg siger derfor, at Erfaringen fra Fortiden ikke berettiger til en saadan Mistillid. Naar man dernæst seer hen til Fremtiden, er det ganske vist, at vi endnu kunne staae langt tilbage med Hensyn til Interessesen for aandelige Ting, for Oplysning og for Alt, hvad dertil hører. Folket i det Hele taget kan endnu staae langt tilbage paa mange Punkter, ja, det kan mangen Gang ligge nær, at man faaer en Tvivl med Hensyn til Fremtiden angaaende disse store Spørgsmaal, som virkelig berøre Folkets dyrebareste og bedste Interesser, men jeg siger dog, at hver Gang en saadan Tvivl kommer frem, gælder det om at slaae den ned og ikke lade den faae Raaderum. Lader os Alle, samtidigt med, at vi maae erkende, at der er Noget, som mangler, søge hver at gjøre Sit, at lægge Skuldrene